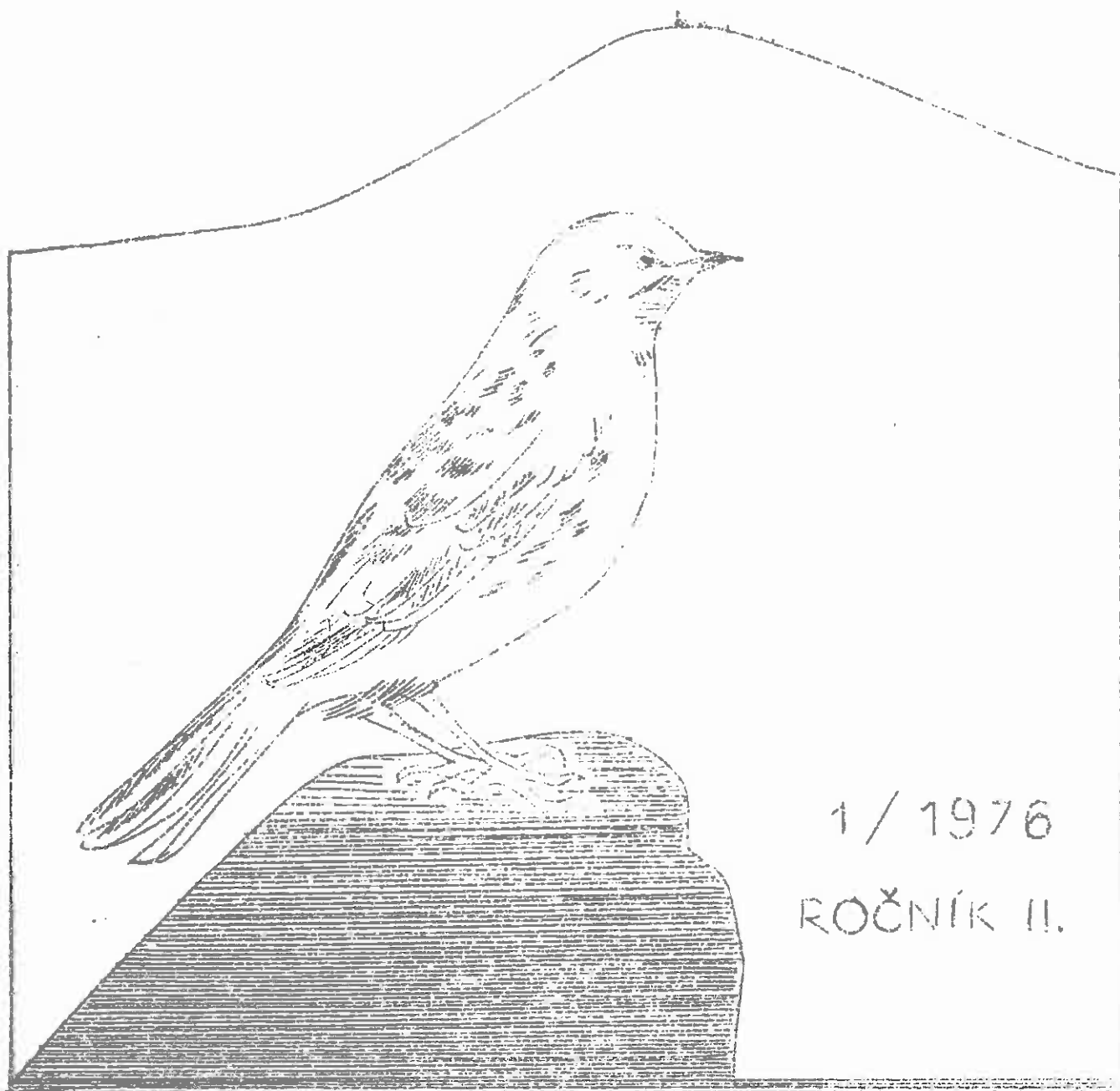

PRUNELLA

ZPRAVODAJ OBLASTNÍ ORNITOLOGICKÉ SEKCE
PŘI SPRÁVĚ KRKONOŠSKÉHO NÁRODNÍHO
PARKU VE VRCHLABÍ

1 / 1976
ROČNÍK II.

O B S A H

RNDr. Petr Miles	
Zpráva z činnosti sekce	1
Jan Grúz	
Ledňáček říční (<i>Alcedo atthis</i>) a jeho výskyt v Krkonoších a v Počkrkonoší	3
Ladislav Zajíček	
Výskyt ptactva v oblasti Dolců od 22. 11. 75 do 14. 3. 76	6
Bohumír Novotný	
Výskyt kachny divoké (<i>Anas platyrhynchos</i>) v oblasti západních Krkonoš	10
Karel Ouzký st.	
Zajímavý příběh o kachně divoké a jejích káčatech ve Špindlerově Mlýně	11
Karel Ouzký st. a ml.	
Jarní průtah sýkor Špindlerovým Mlýněm v roce 1976	12
Karel Ouzký st.	
Prvý výskyt sýčka obecného (<i>Athene noctua</i>) u Špindlerova Mlýna	13
Bohumír Novotný	
Labutě v Krkonoších	13
RNDr. Petr Miles	
Výskyt strnada zahradního (<i>Emberiza hortulana</i>) v Krkonoších	14
Karel Ouzký ml.	
Zpráva o kroužku mladých ochránců přírody při správě Krnap v Klášterské Lhotě	15

Ing. Hubert Weber

Zajímavé výsledky z Akce Salt 16

Organizační zprávy 18

ZPRÁVA Z ČINNOSTI SEKCE

Největší společnou akcí Ornitologické sekce při Správě Krnap byla v loňském roce výstava Zvířena Krkonoš v hale vrchlabského zámku, při které členové sekce odpracovali stovky brigádnických hodin.

Část expozice sestávala z šesti velkých zasklených vitrin (140 x 130 x 80 cm), s vystavenými exponáty krkonošské fauny, rozčleněnými podle jejich výskytu v následujících prostředích: biotop polí a luk, b. stojatých vod, b. tekoucích vod, b. jehličnatého lesa, b. listnatého a smíšeného lesa a b. klečového stupně. Druhou hlavní částí výstavy bylo 12 velkých oboustranných panelů (245 x 122 cm) znázorňujících historie krkonošské ornitologie, činnost ornitologické sekce, akci Balt a na většině z nich byly shromážděny zdařilé fotografie ryb, obojživelníků, plazů, savců a především ptáků vyskytujících se v Krkonoších. K nim se družila veliká mapa Evropy, severní Afriky a Přední Asie se zpětnými nálezy v Krkonoších kroužkovaných ptáků a skupina různých typů ptačích budek. Většina vystavených exponátů pocházela z Krkonošského muzea ve Vrchlabí, některé zhotovili a zapůjčili členové sekce. Pro větší skupiny návštěvníků, zvláště z řad školní mládeže, byly promítány barevné diazolitivy s odborným výkladem.

Pro značný zájem byla výstava o týden prodloužena (celkem proběhla 10. - 29. 11. 1975), navštívila ji m. j. též většina okolních škol a dostalo se jí ocenění i v tisku a ve Východočeském rozhlase. Rozhodnutím vedení Správy Krnap byla ornitologické sekci udělena za pomoc při instalaci výstavy odměna 1 000 Kčs a někteří její členové (Davídek, Fišer, Grúz, Jirman, Janatová, Kolář, Kynčl, Mejšnar, Ouzký st. a ml. a kroužek OP v Klášterské Lhotě) obdrželi i knižní odměny. V dubnu 1976 byla na žádost městské osvětové besedy instalována fotografická část výstavy v Hostinném a její zapůjčení požadují i další zájemci.

V r. 1975 i začátkem r. 1976 pokračoval růst členské základny sekce. Spolu s účastníky ustavujících schůzek je s těmi, kteří se dodatečně písemně přihlásili, sdruženo v sekci 44 osob, z nichž je ovšem dosud část čekatelů, především z řad mládeže.

V první polovině r. 1976 se uskutečnilo 6 výborových schůzek (obvykle i za účasti dalších přizvaných členů), ze kterých byly zhotoveny podrobné zápisy. Na 23. 3. byla svolána členská schůze (přítomno 25 osob) a 12. 4. podniknuta exkurze na Sněžku (přítomno 13 osob).

K dosavadním kroužkům mladých ochránců přírody, vedeným členy ornitologické sekce v Klášterské Lhotě a v Hostinném, přibyl další kroužek ustavený 26. 3. 1976 ve Vrchlabí, který sdružuje 8 mladých zájemců ve věku 13 - 15 let.

Celkové plnění plánu činnosti pro r. 1976 bude vyhodnoceno ke konci roku.

RNDr. Petr Miles

LEDŇÁČEK ŘÍČNÍ /ALCEDO ATTHIS/ A JEHO VÝSKYT
V KRKONOŠÍCH A V PODKRKONOŠÍ

V posledních letech je prováděn soustavnější průzkum ptáků v oblasti Krkonoš a v blízkém podhůří. Výzkumy provádějí ornitologové sdružení v ornitologické sekci při Správě Krkonošského národního parku ve Vrchlabí. Účelem zjišťování je získat přehled o všech ptácích zde hnízdících, případně vzácně se vyskytujících a ptácích přes Krkonoše protahujících.

Druhem, na který jsme v poslední době zaměřili pozornost, je ledňáček říční. Kontrolní odchyty a pozorování byly prováděny ve Šindlerově Mlýně na přehradě, ve Vrchlabí, Klášterské Lhotě, Prosečném a ve Starých Bukách. Cílem bylo získat přehled o místech jeho výskytu, jeho hnízdištích a četnosti populace. Podle získaných výsledků měl být dán návrh na vyhlášení chráněných hnízdišť tohoto druhu.

Ledňáček říční je v naší oblasti druhem s celoročním výskytem na toku Labe a jeho přítocích od Vrchlabí až po Hostinné.

Přehled některých pozorování v zimním období:

15. 10. 1967	1 ex. na Labi pod Klášterskou Lhotou
19. 10. 1971	2 ex. tamtéž
12. 10. 1973	2 ex. tamtéž
12. 11. 1967	1 ex. tamtéž
21. 11. 1973	1 ex. tamtéž
15. 12. 1969	1 ex. tamtéž
14. 12. 1975	1 ex. tamtéž
16. 1. 1966	1 ex. tamtéž
22. 1. 1975	1 ex. tamtéž
21. 3. 1974	1 ex. tamtéž

Po celou zimu 1974/1975 jsem ledňáčka říčního pravidelně pozoroval na Labi při soutoku s Mydlicí a pod jezem Krkonošských papíren v Hostinném. Zdržel se zde až do konce května 1975.

Leďňáčkové v Podrkonoší pravidelně hnízdí. Uvádím přehled zjištěných hnízdění:

- 1952 - Hostinné, v břehu náhonu pod dřevobrusírnou
- 1967 - Prosečné, na Mezilabském potoce, hnízdo vyplaveno vodou
- 1972 - Hostinné, v břehu před chatovou kolonií pod jezerem
- 1973 - Hostinné, tamtéž
- 1974 - Prosečné, Mezilabský potok nad Klabanovými
- 1975 - Prosečné, tamtéž

Obsazený hnízdní revír jsem zaznamenal 29. 5. 1974 a 10. 4. 1974 měli leďňáčkové začato s vyhrabováním hnízdní nory na Mezilabském potoce v Prosečném.

Vyvedené, dobře létající mláďe jsem chytil na Mezilabském potoce již 31. května 1974.

V době pohnízdní potulky je leďňáček říční v obcích Prosečné a Klášterská Lhota hojným ptákem. Grúz, Miles a Ouzký v letech 1972 až 1975 okroužkovali celkem 78 jedinců, z toho bylo 53 mladých pt.ků (tab. č. 1)

Měsíc	3	4	5	6	7	8	9	10	juv.	ad.	celk.
1972					1 (1)	1 (1)	1 (1)		-	3	3
GRÚZ 1973				1 (1)	3 (2)	2 (2)	3 (1)	1 (-)	4	6	10
1974	1 (1)		1 (-)		3 (-)	3 (-)	3 (2)		8	3	11
1975					2 (1)	16 (1)	5 (-)		21	2	23
Miles 1974				1 (-)		2 (2)			1	2	3
OUZKÝ 1973						10 (2)			8	2	10
1974					9 (3)	9 (5)			10	8	18
CELKEM	1 (1)		1 (-)	2 (1)	18 (7)	43 (13)	12 (4)	1 (-)	53	25	78

Tabulka č. 1: Přehled chycených a okroužkovaných leďňáčků říčních (čísla v závorce udávají počet starých ptáku)

Většina chycených ptáků byla měřena a vážena. Byla rovněž proměřována křídelní formule podle metodiky akce Balt. Změřeno bylo 7 ad. samců (křídlo: 77 - 82 mm, průměr 79,29 mm, ocas: 36 - 43 mm, průměr 39,71 mm; váha 34,5 - 39,3 g, průměr 37,03 g), 6 ad. samic (křídlo: 77 - 81 mm, průměr 78,33 mm; ocas: 36 - 45 mm, průměr 41,00 mm; váha: 34,5 - 42,6 g, průměr 38,58 g) a 33 mladých létajících ptáků (křídlo: 72 - 81 mm, průměr 77,82 mm; ocas: 34 - 47 mm, průměr 38,03 mm; váha: 35,0 - 44,4 g, průměr 38,44 g.

Výsledkem několikaletých průzkumů formou pozorování a odchyty je zjištění, že v oblasti Krkonoš se ledňáčkové říční nejhojněji vyskytují na toku Labe od Vrchlabí po Hostinné s centrem v Klášterské Lhotě a Prosečném (viz. tab. č. 2).

Stano- viště	Šp. Mlýn	Vrchlabí	Kl. Lhota	Prosečné	Staré Buky	Celkem
Chyceno	-	1	43	31	3	78
Rok	1973-74	1974	1973-75	1972-75	1974	

Tabulka č. 2: Počty chycených ptáků podle míst odchyty

Závěrem lze uvést, že oblast obcí Prosečné a Klášterská Lhota jsou významnými místy výskytu ledňáčka říčního, zasluhující náležitou pozornost a ochrany.

VÝSKYT PŮVODNĚ V OBLASTI DOLCŮ OD 22. 11. 75 DO 14. 3. 76

V rámci činnosti v Ornitologické sekci při Správě Krnap jsme se s K. Reitmajerem rozhodli, že budeme pravidelně sledovat rybničnatou oblast Dolců u Trutnova. Dohodli jsme se, že pozorování budeme provádět každou sobotu. Do pozorovaného pásma jsme zahrnuli celou oblast rybníků a jejich nejbližšího okolí. Pro lepší orientaci jsme si celé území rozdělili na sedm podoblastí. Velkou pozornost jsme věnovali také počasí, v jehož závislosti jsme prováděli i hodnocení výsledků.

Za celé období téměř čtyř měsíců jsme zjistili celkem přítomnost 21 ptačích druhů, zastoupených 215 exempláři.

Volavka popelavá - *Ardea cinerea*

Poprvé ji viděl K. Reitmajer 10. 1. 76. Volavka lovila ve strouze a po vrusení odlétla k Severce a pak do lesa. O týden později jsem našel u strouhy ve sněhu její čerstvé stopy a na jednom místě zřetelný otisk ryby s krvavou skvrnou blíže hlavy.

Káně rousná - *Buteo lagopus*

Tento druh se vyskytoval pravidelně po celou dobu pozorování v celkovém počtu 5 exemplářů.

Káně lesní - *Buteo buteo*

Pozorována pouze v prosinci za teplejšího počasí: 6. 12. 75 přelet 3 ex., později ještě 2 ojedinelé ex.

Bažant obecný - *Phasianus colchicus*

Spatřen při dvou kontrolách v počtu 13 ex., z toho pouze 3 samci. Počasí bylo vždy pěkné: 5-7° C, místy sníh, JV vítr

Čejka chocholátá - *Vanellus vanellus*

Poprvé jsme zaznamenali přilet 2 ex. 6. 3. 76, o týden později zde byly 3 ex. Počasí bylo slunečné, mírný J vítr.

Sýček obecný - *Athene noctua*

20. 12. 75, kdy jsem se zdržel v Dolčích trochu čele, se brzy po setmění začal ozývat 1 ex. svým typickým houkáním a asi kolem sedné večer jsem jej pozoroval přelétávat nad polem. Byla jasná, hvězdnatá noc, asi -9° C.

Ledňáček říční - *Alcedo atthis*

Tento druh jsme zde spatřili 29. 11. a 20. 12. 75, kdy lovil na nezamrzlém potoce. Pozorován byl za bezvětří, při slabé sněhové pokrývce, při $3 - 6^{\circ}$ C.

Skřivan polní - *Alauda arvensis*

První exempláře tohoto druhu jsme spatřili 29. II. 76 při sběru potravy na holých místech u chat. Bylo slunečno, bezvětří.

Ťuhák šedý - *Lanius excubitor*

Spatřen 23. 11. a 27. 12. 75. Domnívám se, že se jednalo o jeden ex., neboť jsme jej pozorovali při lovu vždy na stejném místě. Počasí v době pozorování bylo velmi rozdílné, jednou bylo polojasno, podruhé silně sněžilo.

Brkoslav severní - *Bombycilla garrulus*

Tohoto našeho severského hosta jsme spatřili 20. 12. 75 v počtu 4 ex. v zásypu pro bažanty. Bylo 3° C, 3 - 5 cm sněhu.

Králíček obecný - *Regulus regulus*

Vyskytoval se po celou dobu pozorování na krajních surcích okolo rybníků. Celkem jsme napočítali 30 ex.

Kos černý - Turdus merula

Jeho výskyt jsme zaznamenali až od 17. 1. 76. Po tomto datu se zde vyskytoval za jakéhokoliv počasí, v celkovém počtu až 15 ex., většinou samců.

Sýkora lužní - Parus montanus

Považujeme ji za třetí nejčastější druh sýkor. Pozorovali jsme je v celkovém počtu až 8 ex., hlavně koncem listopadu a začátkem prosince a pak až v březnu.

Sýkora parukářka - Parus cristatus

Pozorovány pouze 2 ex. 6. 12. 75 ve společnosti modřinek a sýkor lužních. Jako jedni z mála sledovaných ptáků se vykoupli v malém potůčku, přestože bylo nepříjemně sychravo.

Sýkora modřinka - Parus coeruleus

Tento druh byl pravidelně pozorován až do 20. 12. 75, kdy jsme ji spatřili naposled. Do té doby byla sledována vždy ve společnosti jiných sýkor. Vždy jsme je pozorovali při sběru potravy, jednou při koupaní, celkem jsme napočítali 38 ex.

Sýkora koňadra - Parus major

Nejčastěji se vyskytující druh, pozorovaný za jakéhokoliv počasí především na krmítkách u bud.

Strnad obecný - Emberiza citrinella

Zjištěn pouze při dvou kontrolách - 13. a 20. 12. 75. Jednalo se o dvě hejtna o počtech 10 a 11 ex. Bylo vždy zataženo, 5 - 10 cm sněhu, teplota slabě pod nulou.

Pěnkava obecná - Fringilla coelebs

Jeden exemplář samce jsem spatřil 10. 1. 76 u Severky.

Zvonek zelený - Chloris -chloris

Pozorován pouze v období od 6. 12. 75 do 31. 76. Vyskytoval se v hejnkách i jednotlivě, celkem spatřeno 22 ex.

Hýl obecný - Pyrrhula pyrrhula

Jediný ex. jsem pozoroval 10. 1. 76 za hustého sněžení při nárazovém větru.

Vrána obecná šedá - Corvus corone cornix

Druh pozorován pouze 22. 11. 75, kdy při teplotě -9°C přeletělo ve výši asi 70 - 100 m 20 ex.

Jak je vidět, již zimní průzkum přinesl mnohé výsledky, i když na zamrzlé hladině rybníků chyběli dosud zcela vodní ptáci. Nejzajímavější byl zřejmě výskyt volavky popelavé a my doufáme, že podobných překvapení na nás bude čekat ještě více.

Ladislav Zajíček
Gymnasium Trutnov

VÝSKYT KACHNY DIVOKÉ (ANAS PLATYRHYNCHOS) V OBLASTI ZÁPADNÍCH KRKONOŠ

V našem státě je kachna divoká ve vhodných pro ni oblastech nejrozšířenější kachnou. Ovšem v Krkonosích, kde pro ni chybí rozsáhlejší vhodné biotopy, bylo o jejím výskytu dosud jen málo zpráv.

O to radostnější bylo zjištění, že v letech 1958-59 se na řece Jizeře v obci Poniklá začaly objevovat její první páry. Podle mého mínění byl její výskyt ovlivněn otevřením menšího závodu Sběrných surovin na úpravu masokostní moučky, vzdáleného asi 200 m od řeky na potoce, který vtéká do Jizery. Odpad tohoto závodu umožňuje kachnám částečnou obživu hlavně v zimním období.

Tak vznikla malá místní populace o 2-3 párech, která se díky poskytnuté ochraně ze strany místních občanů a členů Českého mysliveckého svazu pomalu rozrůstala na nyníjších 15-25 párů. V posledních letech se kachny neomezují jenom na Poniklou, ale rozšiřují se stále více po okolí. Tak vzniká nová malá hnízdní lokalita na říčce Jizerce v obci Víchová a jejich vyhnízdění jsem zjistil i na menších potocích v Hraňčově, Jilemnicích, Štěpanicích a na malých rybnících v Martiňovicích, Kruhu a Hraňčově. Období sedmnácti let je jistě dostatečně dlouhá doba k tomu, abychom mohli říci, že tento krásný druh kachny se u nás trvale usídlil a obohatil tak krkonošskou avifaunu.

Dvě z lokalit - Poniklá (délka toku Jizery 4 km) a Víchová (délka toku Jizerky 1 km) byly pojaty též do seznamu mezinárodního sčítání vodních ptáků, u kterých tak bude možno dlouhodobě sledovat jejich početní stavy. Dne 20. 3. 1976 jsem s Dr. I. Milesem vykonal kontrolu uvedených lokalit a napočítali jsme při ní následující počet kachen divokých:

- Poniklá - 49 exemplářů, z toho 26 kačerů, 23 kachen
- Víchová - 5 exemplářů, z toho 3 kačeři a 2 kachny

Okolnosti pozorování: stav vody 20 cm pod normál, bez ledu, teplota vzduchu 1° C, sněhové přehánky, ostrý severozápadní vítr.

Bohumír Novotný

ZAJÍMAVÝ PŘÍBĚH O KACHNĚ DIVOKÉ A JEJÍCH KÁČATECH VE ŠPINDLEROVĚ MLÝNĚ

Dne 3. 6. 1976 mně vypravoval s. Homolka ze Špindlerova Mlýna o svém zajímavém pozorování kachny divoké a jejích malých káčatech. Kachní rodinku spatřil právě v okamžiku, kdy stará kachna vedla svých 7 malých káčátek přes nový most ve Špindlerově Mlýně. Dělo se tak krátce před polednem, kdy byl na mostě plný provoz jak enočeů a turistů, tak i vozidel. Stará kachna, ač sama ustrašená, na každého, kdo chtěl mláďata chytit, výhrůžně syčela a bránila je zobákem. Posléze jí však nezbylo nic jiného, než několikrát slétnout z mostu do řečiště Labe. Dvě mláďata za ní seskočila a když se ostatní toho neodvažovala, kachna je sama zobákem z mostu srožila. Dvě káčata se však dala na útěk směrem ke Květinové síni, kde je s. Homolka chytil a chtěl je zanést zpět k ostatním. Jakmile kachna zaslechla nářek mládých, ihned sama k s. Homolkovi přilétla a kachňata si po kamenném schodišti od hotelu Hubertus odvedla až do Labe.

Celou věc jsem si chtěl ověřit a skutečně jsem 6. 6. spatřil starostlivou kachnu matku se sedmi malými káčaty na jednom z klidnějších úseků toku Labe. Podle mého názoru musela kachna pravděpodobně vyhnízdit na louce pod hotelem Praha, v nadm. výšce asi 750 m.

Karel Ouzký st.

JARNÍ PRŮTAH SÝKOR ŠPINDLEROVÝM MLÝNEM V ROCE 1976

Jako v minulých letech, tak i letos jsme uskutečnili ve Špindlerově Mlýně pozorování a odchyty sýkor za účelem výzkumu jejich tahu, i když jsme kroužkovací činnost pro nedostatek přidělených kroužků museli omezit.

První odchyt jsme provedli 22. 1. 76 a bylo při něm chyceno a okroužkováno 28 sýkor koňader (19 ♂♂ a 9 ♀♀). Při druhém kontrolním odchytu 22. 2. 76, kdy jsme chytili 23 ex. (17 ♂♂ a 7 ♀♀), se z převážné části (ve 21 případech) jednalo o tytéž v lednu kroužkované ptáky. Podle našich pozorování se tyto sýkory zdržovaly ve Špindlerově Mlýně do první půle března, kdy odlétly a nastal intenzivní průtah sýkor dalších. Výsledky našich březnových odchytů tomu plně nasvědčují:

Datum odchytu	Chyceno a okroužkováno	Kontroly již kroužkovaných ptáků
23. 3. 1976	20 (17 ♂♂ a 3 ♀♀)	2 (2 ♂♂)
25. 3. 1976	40 (31 ♂♂ a 9 ♀♀)	3 (2 ♂♂ a 1 ♀)
28. 3. 1976	35 (23 ♂♂ a 12 ♀♀)	-
Celkem	95 (71 ♂♂ a 24 ♀♀)	5 (4 ♂♂ a 1 ♀)

V letošním roce se tah sýkor zřejmě opozdil a jeho vyvrcholení nastalo 28. až 30. 3., kdy táhly přes Špindlerův Mlýn doslova proudem. Kromě sýkory koňadry byly bohatě zastoupeny i sýkory modřinky, s. babky, s. uhelníčci a s. parukářky. O intenzitě březnového průtahu svědčí výsledky našich kroužkování i z minulých let, např. ve dnech 15. - 21. 3. 1973 jsme u jediného krmítka se slunečnicí okroužkovali ve Špindlerově Mlýně 421 ex. (271 ♂♂ a 150 ♀♀), z toho za jediný den (19. 3. 73) 191 exemplářů (124 ♂♂ a 68 ♀♀).

Karel Ouzký st. a ml.

PRVÝ VÝSKYT SÝČKA OBECNÉHO (ATHENE NOCTUA)
U ŠPINDLEROVA MLÝNA

Dne 29. 11. 1975 byl v prostoru Michlova Mlýna (asi 650 m. n. m.) chycen sýček obecný, kterého jsem okroužkoval a 30. 11. pustil opět na svobodu.

Během mého pětadvacetiletého ornitologického působení ve Špindlerově Mlýně a okolí je to první nález tohoto druhu. O sýčkovi obecném je známo, že je rozšířen především jen v nižších polohách a stává se stále vzácnější.

Karel Ouzký st.

LABUTĚ V KRKONOŠÍCH

U obce Kruh u Jilemnice je asi dvouhektarový rybník. Z vodních ptáků je zde zastoupena slípka zelenonohá, lyska černá, kachna divoká a nepravidelně čírka obecná. Letos (1976) na jaře přilétl k velkému překvapení i pár labutí velkých (Cygnus olor), které se těšily zájmu celého okolí. Jejich chování nasvědčovalo, že se zde trvale uhnízdí a usadí. Snad by k tomu skutečně došlo, nebýt toho, že pes jednoho z rybářů labutě z rybníka zahnal. Tak zbyla z jejich dvouměsíčního pobytu v krkonošském podhůří jen vzpomínka.

Bohumír Novotný

VÝSKYT STRNADA ZAHRADNÍHO (EMBERIZA HORTULANA) V KRKONOŠÍCH

Strnad zahradní je ptačím druhem, který v polovině minulého století pronikl od severu do Čech, kde postupně osídlil mnohá území. Jeho první výskyt v Krkonoších a v celých Čechách byl zaznamenán v r. 1833 ve Vrchlabí, odkud byl dokumentován v Kablíkově sbírce českého ptactva. V pozdějším období však z krkonošského podhůří zřejmě opět vymizel a na ústupu je i v ostatních oblastech naší republiky. Konkrétní údaje o výskytu v Krkonoších z tohoto století již zcela chybí.

Tím více překvapuje opakované pozorování jednoho intenzivně zpívajícího *Ů* ve dnech 19., 21. a 22. 6. 1976 nad křovinami a stromovým zarostlých mezích u okraje lesa nad kapličkou při cestě z Vrchlabí na Žalý, v nadm. v. asi 700 m. Vzácného ptáka objevili němečtí ornitologové STARKE A SCHÖNBROTT a 22. 6. 76 jsem spolu s nimi jeho výskyt znovu ověřil. Zpívající *Ů* nebyl příliš plachý a bylo možné se k němu přiblížit na vzdálenost 10 - 15 m.

RNDr. Patr Miles

ZPRÁVA O KROUŽKU MLADÝCH OCHRÁNCŮ PŘÍRODY PŘI SPRÁVĚ KRNAF V KLÁŠTERSKÉ LHOTĚ

Kroužek mladých ochránců přírody v Klášterské Lhotě byl založen v r. 1974. Už dávno před tím, kdy jsme zde prováděli s otcem ornitologický výzkum, s námi chořilo mnoho dětí, ze kterých se později stali mladí ochránci přírody při Správě Krnap. Dnes má zdejší kroužek OP Krnap 15 členů různého věku a někteří sedí mezi námi již jako členové - čekatelé Ornitologické sekce při Správě Krnap. Máme vlastní kroniku, kam zapisujeme naše veškeré poznatky z přírody. Díky velké podpoře a pochopení MNV v Klášterské Lhotě nám byla přidělena místnost v tamější škole, kde za nepříznivého počasí vyrábíme budky, krmítka, nástěnky a další věci související s naší činností. Scházíme se jednou týdně v pátek a naše činnost pokračuje někdy i v sobotu a v neděli. Politicko-výchovná práce je u našeho kroužku zajištěna kratšími informacemi a referáty, které nám přednášejí tajemník MNV s. Buben nebo předseda MNV s. Mikulec. Dovídáme se při nich např. o významu XV. sjezdu KSČ, který se ve svém širokém pracovním programu zabývá též otázkami ochrany přírody, ovzduší, vod a celkovým zachováním přírodních hodnot pro nás i budoucí generace. Diskuse k předneseným referátům bývá velmi bohatá a věcná, i když je v našem kroužku OP značný věkový rozdíl (od osmi do patnácti let).

Každý rok volíme vedoucího kroužku, předsedu, místopředsedu, pokladníka a kronikáře. Složení výboru na rok 1976: Ouzký - vedoucí, Mašek - předseda, Rysula - místopředseda, Mikulec - pokladník, Novák - kronikář. Členové kroužku se společně dohodnou na plánu činnosti na celý rok. Tento plán je zanesen do kroniky a do knihy docházek, kde jsou podepsány vedoucím a předsedou. Jeden opis je předkládán na MNV v Klášterské Lhotě a druhý na Správu Krnap. Ke konci roku provádíme hodnocení jednotlivých členů kroužku, z nichž nejlepší jsou odměňováni.

Jednou z našich největších akcí byla v loňském roce účast členů našeho kroužku na ochranářském ornitologickém průzkumu spojeném s odchytem a kroužkováním ptáků, který přinesl bohaté výsledky a záběry z něho se octly i v týdenních našich kin. Náplní našeho kroužku je kromě ornitologie i ostatní přírodovědná a ochranná činnost (mykologie, botanika, geologie, myslivost, rybářství, entomologie atd.). V letošním roce uskutečňujeme pořad přednášek o významu ochrany přírody a životního prostředí zaměřený k XV. sjezdu KSČ. Jako první bude mít přednášku s. Dr. Miles (Zvířena Krkonoš s informací o návrhu na vyhlášení chráněného hnízdiště ledňáčka říčního v Klášterské Lhotě a Prosečném), na kterou Vás všechny zvou do Klášterské Lhoty dne 26. 3. 1976 v 18,00 hod. v sále MNV.

Karel Ouzký ml.

ZAJÍMAVÉ VÝSLEDKY Z AKCE BALT

V době od 19. do 24. 6. 1976 se uskutečnila u Vosecké boudy v nadm. výšce 1250-1300 m první z letošní série Akcí Balt v Krkonoších. Odchyt byl proveden do třiceti pěti hrubších sítí z NDR typu Z a do pěti originálních japonských sítí na odchytové stanovišti s volavými ptáky. Jako volaví ptáci byli použiti křivka obecná, hýl obecný, čížek lesní, čečetka zimní, zvonohlík zahradní, stehlík obecný a konopka obecná, od každého druhu po jednom exempláři.

Souhrnné výsledky výzkumu budou vyhodnoceny na jiném místě, zde bych se chtěl zmínit jen o některých zajímavých nálezech, které dokumentují význam odchytové metody za pomoci volavých ptáků.

Dne 19. 6. a 22. 6. se polapili na stanovišti s volavými ptáky 2 ex. málo známé variety křivky obecné, která má latinský název *Loxia c. curvirostra* var. *rubrifasciata*. Tato varieta byla již sice popsána C. L. Brehmem, později se však na ni dosti pozapomnělo. Křivky této variety se vyznačují především tím, že mají na křídlech 2 světlé, mnohdy velmi nápadné pásy, které je činí na větší vzdálenost takřka nerozeznatelné od poněkud menších křivek bělokřídlých (*Loxia leucoptera bifasciata*). Domnívám se, že v praxi dochází běžně k záměně obou druhů, a to zejména u těch ornitologů, kteří při svých výzkumech používají jen dalekohledu. Tak např. z Mecklenburska v NDR bylo v letech 1950 - 1975 hlášeno 41 pozorování křivek bělokřídlých. Mezi čtyřmi tisíci křivek, okroužkovaných za tutéž dobu v Serrahnu však nebyla křivka bělokřídlá zastoupena ani v jediném případě, zato však bylo mezi úlovky odlišeno 12 ex. křivky obecné var. *rubrifasciata*.

Oba krkonošské úlovky (mladí, žlutě zbarvení OO) jsou prvými doklady této variety v Krkonoších a dosud jsem se s nimi při svých výzkumech v Československu nesetkal. Pro zajímavost ještě uvádím, že v letošním roce je v současné době v Mecklenbursku silná invaze křivek a i tam se nám podařilo chytit 2 žlutě zbarvené mladé OO variety *rubrifasciata*.

U Vosecké boudy byly na stanovišti s volavými ptáky (1 250 m) odchyceny i další pozoruhodné úlovky. Náleželi mezi ně především 1 adultní O dšaska tlustozobého, 1 adultní ♀ stehlíka obecného s hnízdní nažinou a 2 ♀♀ zvonohlíka zahradního, rovněž s hnízdními nažinami. Z tak vysokých poloh Krkonoš nebyli dosud tito ptáci v době hnízdění zaznamenáni. Je při tom zajímavé, že ačkoliv odchytové sítě mnohokrát denně obcházíme, nikdy jsme zpěv těchto ptáků nezaslechli.

Ing. Hubert Weber
Biologické stanice Serrahn
NDR

ORGANIZAČNÍ ZPRÁVY

Zájemcům o účast na podzimní části akce Balt u Vosecké boudy

Akce Balt u Vosecké boudy je v druhé části letosního roku plánována v době od 15. 8. do 15. 10. Při jejím zajištění je počítáno s účastí čtyřčlenných skupin. Vedoucí každé skupiny musí být členem Čs. ornitologické společnosti a mít povolení ke kroužkování ptáků.

Pracovní činnost každé skupiny bude následující: pravidelné kontroly sítí (50 ks) a sklopek (20 ks), kroužkování odchycených ptáků a jejich vážení a měření, krmení volavých ptáků, soustavné zaznamenávání protahujících ptáků z pozorovacího posedu, zápis dat na místě instalovaných meteorologických přístrojů a vypracování výsledné zprávy z každé pentády (pentáda = 5 dnů). V případě příchodu krajně nepříznivého počasí (sněžení, námrazy) bude zapotřebí sítě urychleně stáhnout a po zlepšení povětrnostních podmínek je znovu napnout.

Účastníkům bude hrazeno jízdné, diety a ubytování na Vosecké boudě (p. Harracnov), podmínkou je účast alespoň po dobu jedné pentády.

Písemné přihlášky s uvedením doby, po kterou byste se mohli akce zúčastnit, zašlete na Správu Krnap ve Vrchlabí na jméno RNDr. P. Milese. Dosud jsou neobsazeny některé pentády v 9. a 10.

Správa
Krkonoského národního parku

Noví členové Ornitologické sekce při Správě Kráup

KLŮZ Zdeněk, 507 81 Lázně Bělohrad 39

HOLUBEK František, 512 05 Háje nad Jizerou, Bystrá n.J. 82

JIŘIČKA Miloš, 543 51 Špindlerův Mlýn 103, Jelení boudy

KOUKOL Ivan, 552 00 Česká Skalice, Bezručova 620

PTÁČEK Martin, 530 03 Pardubice, Dašická 1180

Pokyny pro autory

Autory žádáme, aby své příspěvky do Prunelly zasílali strojem psané ve dvojím vyhotovení a adresovali je na jméno redaktora. Počet řádek na stránce by měl činit pokud možno 30, počet úhozů na řádce asi 60. V případě obsáhlejších zpráv s výčtem většího počtu druhů prosíme, aby jednotlivé druhy byly řazeny podle zoologického systému.

Výbor OS

Redaktor: RNDr. Petr Miles

Redakční rada: Petr Fišer, Jan Grůz, RNDr. Petr. Miles

Vydává Správa Krkonošského národního parku ve Vrchlabí
jako účelový tisk

Povoleno odborem kultury ONV Trutnov pod č. 209/76